

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [ro](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme. Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov.

[angličtina](#)

Swipe to change

Výživné na rodinu

Rumunsko

1 Čo znamenajú pojmy „výživné“ a „vyživovacia povinnosť“ v praxi? Ktoré osoby majú povinnosť platiť výživné inej osobe?

Zákonná povinnosť poskytovať výživné je požiadavkou stanovenou zákonom, aby osoba poskytovala inej osobe potrebné prostriedky na živobytie vrátane prostriedkov na uspokojovanie duchovných potrieb, a v prípade vyživovacej povinnosti rodičov voči ich maloletým deťom aj prostriedky potrebné na ich výchovu, vzdelávanie a odbornú prípravu.

Vyživovacia povinnosť existuje medzi manželmi, príbuznými v priamej línii, bratmi a sestrami a niektorými ďalšími osobami, ktoré sú určené zákonom (článok 516 rumunského občianskeho zákonníka).

Vyživovacia povinnosť existuje aj medzi bývalými manželmi (článok 398 občianskeho zákonníka). Nemala by sa zamieňať s kompenzačným protiplnením alebo náhradou škody.

Manželský partner, ktorý prispieva na výživné dieťaťa druhého z manželských partnerov, má povinnosť poskytovať výživné dieťaťu, kým je toto dieťa maloleté, ale iba ak sú vlastní rodičia dieťaťa mŕtvi, nezvestní alebo v hmotnej núdzi (článok 517 ods. 1 občianskeho zákonníka). Na druhej strane, dieťa môže mať povinnosť poskytovať výživné osobe, ktorá mu takéto výživné poskytovala počas desiatich rokov (článok 517 ods. 2 občianskeho zákonníka). Dedičiči osoby, ktorá mala vyživovacia povinnosť voči maloletej osobe alebo poskytovala výživné bez akejkoľvek zákonnej povinnosti, sú povinní, v závislosti od hodnoty zdedeného majetku, pokračovať v poskytovaní výživného, ak sú rodičia dieťaťa mŕtvi, nezvestní alebo v hmotnej núdzi, ale iba kým je osoba poberajúca výživné maloletá.

2 Do akého veku môže dieťa poberať výživné? Existujú odlišné predpisy týkajúce sa výživného, ktoré sa vzťahujú na maloleté a dospelé osoby?

Vyživovacia povinnosť medzi rodičmi a deťmi je upravená článkami 499 a 525 občianskeho zákonníka. Maloleté osoby, ktoré si uplatňujú nárok na výživné od svojich rodičov, sa považujú za osoby v núdzi, ak si nemôžu samy pomôcť prostredníctvom svojej práce, a to aj v prípade, že vlastní určitý majetok. Ak však rodičia nemôžu poskytovať výživné bez ohrozenia svojej vlastnej existencie, súd pre rodinné veci môže schváliť, že sa výživné bude poskytovať prostredníctvom predaja majetku dieťaťa, s výnimkou predmetov základnej potreby.

Rodičia majú vyživovacia povinnosť voči dieťaťu, ktoré dosiahlo plnoletosť (spravidla vo veku 18 rokov), ak toto dieťa pokračuje v štúdiu, a to až do ukončenia štúdia, nie však po tom, ako dieťa dosiahne vek 26 rokov.

3 Mám podať návrh na určenie výživného na príslušný orgán alebo na súd? Aké sú hlavné prvky tohto postupu?

Navrhovateľ (osoba oprávnená na poberanie výživného) musí podať svoj návrh na miestne príslušný súd podľa miesta svojho trvalého pobytu alebo trvalého pobytu odporcu (osoby povinnej platiť výživné). Návrh na začatie súdneho konania vo veci určenia výživného sa môže podať samostatne alebo v spojení s konaním o rozvod manželstva, konaním vo veci určenia otcovstva, výkonu rodičovských práv a povinností voči maloletému dieťaťu alebo určenia miesta trvalého bydliska maloletého dieťaťa. Súd môže príkazom predsedu súdu uložiť prechodné opatrenia platné iba do vydania rozhodnutia vo veci samej týkajúceho sa zániku manželstva. Konanie na prvom stupni pozostáva z niekoľkých etáp. Písomná etapa zahŕňa podanie návrhu na začatie konania, rozhodnutie o začatí konania a vyjadrenie odporcu, môžu sa nariadiť ochranné opatrenia, ako je napríklad záložné právo alebo exekúcia; účastníkov konania predvolajú na súd a pošlú im procesné dokumenty. Ústna etapa zahŕňa súdne pojednávanie, počas ktorého je možné vzniesť procesné námietky a predložiť dôkazy. Potom nasleduje etapa rozhodovania a vydanie rozhodnutia súdu.

V prípade rozvodu dohodou, ktorý môže vyhlásiť notár, sa manželia môžu dohodnúť na všetkých dôsledkoch rozvodu vrátane určenia príspevku každého z rodičov na náklady na výchovu, vzdelávanie, štúdium a odbornú prípravu detí.

4 Je možné podať návrh v mene príbuzného (ak áno, ktorý stupeň príbuznosti) alebo dieťaťa?

Strany konania vo veci určenia výživného v zásade môžu mať svojich zástupcov. Ak sa však návrh na určenie výživného podáva v spojení s konaním o rozvod manželstva, manželia môžu mať svojich zástupcov v rámci návrhu na rozvod manželstva iba v určitých prípadoch, ktoré sú konkrétne uvedené v článku 920 občianskeho súdneho poriadku.

V prípade, že sa podáva samostatný návrh na určenie, zvýšenie alebo zníženie výživného, strany môže bežným spôsobom zastupovať právnik alebo iný zástupca. Ak je zástupcom iná osoba ako právnik, tá nemôže v rámci súdneho konania predniesť záverečné zhrnutie návrhov. Maloletú osobu zastupuje jej zákonný zástupca (rodič alebo výnimočne iná osoba vykonávajúca rodičovské práva a povinnosti). Návrh v súvislosti s dieťaťom, ktoré dosiahlo plnoletosť, podáva toto dieťa osobne.

5 Ak chcem podať návrh na začatie súdneho konania, ako zistím, ktorý súd je príslušným súdom?

Súd, ktorý má miestnu príslušnosť [v mieste pobytu odporcu (osoby povinnej platiť výživné) alebo navrhovateľa (osoby oprávnenej na poberanie výživného)], je možné určiť s použitím rumunského justičného atlasu, ktorý je uverejnený na webovom sídle ministerstva spravodlivosti na portáli venovanom súdom <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 Musím ako navrhovateľ podať návrh na súd prostredníctvom tretej osoby (napr. právneho zástupcu, ústredného alebo miestneho orgánu atď.)? Ak nie, aký postup sa uplatňuje?

Nie, pretože nie je povinné, aby osoba, ktorá navrhovateľa zastupuje alebo mu pomáha, bola právnikom.

7 Som povinný zaplatiť poplatky za začatie súdneho konania? Ak áno, aká je ich pravdepodobná výška? Ak nemám dostatočné finančné prostriedky, môžem získať právnu pomoc na pokrytie trov konania?

Na návrhy na určenie alebo úpravu výživného sa vzťahuje výnimka z kolkových poplatkov. S pomocou právnika alebo zastupovaním právnikom sú spojené náklady, ich náhrada však nie je pravidlom. Ak dotknutá strana nemá dostatočný príjem, môže požiadať o právnu pomoc na uhradenie odmien právnika alebo ďalších nákladov na súdne konanie.

8 Aký druh výživného súd pravdepodobne prizná? Ako sa vypočítava výška výživného? Ak sa zmenia životné náklady alebo rodinné pomery, môže byť rozhodnutie súdu o výživnom zmenené? Ak áno, ako (napr. systémom automatickej indexácie)?

Výživné sa priznáva podľa potrieb navrhovateľa a podľa finančných možností osoby, ktorá ho má platiť. Výživné sa v zásade poskytuje vo forme vecných dávok a zabezpečuje všetky prostriedky na živobytie. Vo väčšine prípadov však súdy v praxi určujú výživné vo forme peňažných dávok, buď ako pevnú sumu alebo ako percentuálny podiel mesačného príjmu osoby povinnej platiť výživné (článok 530 občianskeho zákonníka). Výživné vo forme pevnej čiastky sa podľa zákona štvrtročne upravuje o infláciu.

Ak výživné platí rodič, určí sa vo výške, ktorá predstavuje najviac štvrtinu jeho čistého mesačného príjmu na jedno dieťa, tretinu na dve deti a polovicu na tri alebo viac detí. Výška výživného, ktoré povinná osoba platí dieťaťu, v kombinácii s výživným, ktoré platí iným osobám, nesmie presiahnuť polovicu jej čistého mesačného príjmu (článok 529 občianskeho zákonníka).

Súd pre rodinné veci môže v novom konaní zvýšiť alebo znížiť výšku výživného, alebo rozhodnúť o ukončení jeho vyplácania, ak sa zmenia finančné možnosti osoby, ktorá výživné poskytuje, alebo potreby osoby, ktorá výživné poberá (článok 531 občianskeho zákonníka).

9 Ako a komu sa vypláca výživné?

Výživné sa poskytuje vo forme vecných dávok, pričom zabezpečuje všetky prostriedky na živobytie a v prípade potreby pokrýva náklady na vzdelávanie, štúdium a odbornú prípravu (článok 530 občianskeho zákonníka). Ak sa vyživovacia povinnosť neplní dobrovoľne, vo forme vecných dávok, súd pre rodinné veci nariadi, aby sa výživné platilo vo forme peňažných dávok. Výživné sa môže určiť ako pevná suma alebo ako percentuálny podiel čistého mesačného príjmu osoby povinnej poskytovať výživné.

Výživné sa platí v pravidelných splátkach v termínoch, na ktorých sa strany dohodli, alebo ak k takejto dohode nedošlo, v termínoch určených súdnym rozhodnutím. Strany sa môžu dohodnúť, alebo v prípade oprávnených dôvodov súd pre rodinné veci môže rozhodnúť, že sa výživné vyplatí vopred ako jednorazová platba, ktorá osobe oprávnenej na poberanie výživného pokryje potreby na výživu na dlhšie časové obdobie alebo na celé obdobie platnosti vyživovacej povinnosti, za predpokladu, že osoba povinná platiť výživné má potrebné prostriedky na splnenie tejto povinnosti (článok 533 občianskeho zákonníka).

Výživné priznané maloletej osobe sa vypláca zákonnému zástupcovi tejto maloletej osoby.

10 Ak príslušná osoba (osoba povinná na plnenie výživného) neplatí výživné dobrovoľne, ako ju možno k tomu donútiť?

Keďže vo väčšine prípadov sa výživné určuje vo forme peňažných dávok, najčastejšou metódou vymáhania je zrážka zo mzdy (z mesačného príjmu). Menej častou metódou vymáhania je nútený predaj hnuťelného a nehnuteľného majetku osoby povinnej platiť výživné.

11 Opíšte prosím stručne prípadné obmedzenia výkonu, najmä normy na ochranu dlžníka a premiáčacie alebo prekluzívne lehoty vo vašom systéme.

Pokiaľ ide o vymáhanie pohľadávky na výživné, v článku 728 občianskeho súdneho poriadku je stanovené, že predmetom vymáhania dlžnej sumy výživného môže byť len najviac polovica čistého mesačného pravidelného príjmu osoby povinnej platiť výživné. Ak prebieha viacero postupov vymáhania týkajúcich sa tej istej sumy, vymáhateľná čiastka nesmie prekročiť polovicu čistého mesačného príjmu, bez ohľadu na charakter nárokov.

V prípade, že osoba oprávnená na poberanie výživného súčasne podáva návrhy na zaistenie viacerých položiek hnuťelného alebo nehnuteľného majetku, ktorých hodnota zjavne prevyšuje splatnú pohľadávku, exekučný súd môže exekúciu obmedziť na určité položky majetku (článok 701 občianskeho súdneho poriadku).

Nútené vymáhanie sa skončí, napríklad keď povinnosť stanovená v exekučnom titule bola úplne splnená a exekučné poplatky boli zaplatené, keď exekúciu nie je možné vykonať alebo v nej pokračovať v dôsledku nedostatku vymáhateľného majetku alebo nemožnosti realizovať taký majetok a keď bola exekúcia zrušená (článok 702 občianskeho súdneho poriadku).

Na právo na začatie exekúcie sa uplatňuje premiáčacia lehota tri roky. Odvolanie proti nútenému vymáhaniu je možné podať na exekučný súd. Príslušný súd môže pozastaviť exekúciu až do prijatia rozhodnutia o odvolaní proti nútenému vymáhaniu (článok 711 a nasledujúce články občianskeho súdneho poriadku). V prípade zrušenia exekučného titulu alebo samotného núteného vymáhania má dotknutá strana právo zvrátiť exekúciu obnovením situácie, ktorá jej predchádzala (článok 722 a nasledujúce články občianskeho súdneho poriadku).

12 Existuje nejaká organizácia alebo správny orgán, ktorá mi môže pomôcť pri vymáhaní výživného?

Neuplatňuje sa.

13 Môžu subjekty (vládne alebo súkromné) úplne alebo čiastočne plniť vyživovaciu povinnosť namiesto osoby povinnej na plnenie výživného?

Neuplatňuje sa.

14 Ak som v Slovenskej republike a osoba povinná na plnenie výživného má bydlisko v inej krajine:

14.1 Môže mi orgán štátnej správy alebo súkromná organizácia v Slovenskej republike poskytnúť pomoc?

Podľa nariadenia (ES) č. 4/2009, Haagskeho protokolu z roku 2007 alebo Newyorského dohovoru z roku 1956 navrhovateľ môže podať svoj návrh na určenie výživného prostredníctvom rumunského ministerstva spravodlivosti, ak má osoba povinná platiť výživné bydlisko v jednom z členských štátov EÚ, ktorý je stranou Haagskeho protokolu z roku 2007 alebo Newyorského dohovoru z roku 1956.

14.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať príslušný orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu?

Rumunské ministerstvo spravodlivosti

17 Str. Apolodor, Sector 5

Bucharest 050741

Riaditeľstvo pre medzinárodné právo a justičnú spoluprácu

(Direcția Drept Internațional și Cooperare Judiciară)

Fax: 03 72 04 1077

e-mail ddit@just.ro

15 Ak som v inej krajine a osoba povinná na plnenie výživného je v Slovenskej republike:

15.1 Môžem podať návrh priamo orgánu štátnej správy alebo súkromnej organizácii v tomto členskom štáte?

Nie, navrhovateľ sa musí obrátiť na ústredný odosielačiaci orgán vo svojej krajine, zriadený podľa nariadenia (ES) č. 4/2009, Haagskeho protokolu z roku 2007 alebo Newyorského dohovoru z roku 1956.

Ústredný odosielačiaci orgán krajiny, v ktorej má bydlisko osoba povinná platiť výživné, sa môže následne obrátiť na ústredný prijímací orgán Rumunska:

rumunské ministerstvo spravodlivosti v prípade návrhov podávaných podľa nariadenia (ES) č. 4/2009 a Haagskeho protokolu z roku 2007, alebo

Bukureštská advokátska komora (Baroul București) v prípade návrhov podávaných podľa Newyorského dohovoru z roku 1956.

Návrh sa potom predloží príslušnému súdu.

Osoba povinná platiť výživné, ktorá má bydlisko v zahraničí, môže podať svoj návrh priamo, osobne alebo prostredníctvom právnik, na rumunský súd, ktorý je príslušný v mieste bydliska odporcu alebo osoby povinnej platiť výživné.

15.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať uvedený orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu a aký typ pomoci mi môžu poskytnúť?

Osoba povinná platiť výživné, ktorá má bydlisko v zahraničí, môže podať svoj návrh priamo, osobne alebo prostredníctvom právnik, na rumunský súd, ktorý je príslušný v mieste bydliska odporcu alebo osoby povinnej platiť výživné. Údaje príslušného rumunského súdu sú k dispozícii na portáli venovanom súdom <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx> podľa miesta bydliska odporcu alebo osoby povinnej platiť výživné.

16 Je tento členský štát viazaný Haagskym protokolom z roku 2007?

Áno; podľa článku 2612 rumunského občianskeho zákonníka je rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť určené podľa práva Európskej únie, t. j. Haagskeho protokolu z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť.

17 Ak tento členský štát nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, ktoré právo sa použije na pohľadávky na výživné podľa jeho predpisov medzinárodného práva súkromného? Ktoré sú zodpovedajúce predpisy medzinárodného práva súkromného?

Neuplatňuje sa.

18 Aké sú pravidlá prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných prípadoch v rámci EÚ podľa štruktúry kapitoly V nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Podľa zákona č. 36/2012 o určitých opatreniach potrebných na uplatnenie niektorých nariadení a rozhodnutí Rady Európskej únie a nástrojov medzinárodného práva súkromného v oblasti vyživovacej povinnosti ministerstvo spravodlivosti po prijatí návrhu na určenie výživného alebo prijatie konkrétnych opatrení postúpi tento návrh na rozhodnutie príslušnému úradu alebo orgánu, ktorý má k dispozícii osobné údaje, príslušnej miestnej advokátskej komore, Komore súdnych vykonávateľov alebo, v odôvodnenom prípade, príslušnému súdu.

V prípade návrhov podávaných prostredníctvom ústredného orgánu za podmienok stanovených v článku 46 nariadenia, bezplatná a úplná právna pomoc sa môže poskytnúť navrhovateľom v konaní o určenie vyživovacej povinnosti, ktorí ešte nedosiahli vek 18 rokov alebo ktorí pokračujú v štúdiu, ale len do veku 21 rokov, alebo navrhovateľom v konaní o určenie vyživovacej povinnosti, ktorí patria medzi zraniteľné osoby.

Ministerstvo spravodlivosti posieľa návrhy prijaté zo zahraničia priamo príslušnej miestnej advokátskej komore. Predseda advokátskej komory okamžite vydá záväzné rozhodnutie z úradnej moci, ktorým určí právneho zástupcu. Určený právny zástupca požiada o právnu pomoc, aj vo forme zaplatenia odmeny súdneho vykonávateľa (exekútora).

Následne, po získaní exekučného titulu, určený právny zástupca požiada súd o poskytnutie právnej pomoci vo forme zaplatenia poplatku pre súdneho vykonávateľa. Právny zástupca predloží žiadosť o nútené vymáhanie, exekučný titul a rozhodnutie predsedu advokátskej komory príslušnému miestnemu súdному vykonávateľovi.

19 Aké sú opatrenia, ktoré prijíma tento členský štát, aby zabezpečil fungovanie aktivít opísaných v článku 51 nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Rumunsko prijalo zákon č. 36/2012 o určitých opatreniach potrebných na uplatnenie niektorých nariadení a rozhodnutí Rady Európskej únie a nástrojov medzinárodného práva súkromného v oblasti vyživovacej povinnosti.

Ministerstvo spravodlivosti bolo určené ako rumunský ústredný odosielaajúci orgán, ktorý postupuje ďalej návrhy uvedené v článkoch 53 a 56 nariadenia. Po prijatí požadovaných podkladových dokumentov od osoby oprávnenej na poberanie výživného alebo osoby povinnej platiť výživné ministerstvo spravodlivosti vyplní časť A návrhu a môže pomôcť osobe oprávnenej na poberanie výživného alebo osobe povinnej platiť výživné pri vyplňaní časti B návrhu.

Ministerstvo spravodlivosti je ústredný orgán poverený prijímaním žiadostí o konkrétne opatrenia a návrhov na určenie výživného. *Po prijatí návrhov ich ministerstvo posieľa na rozhodnutie príslušnému orgánu alebo úradu, ktorý má k dispozícii osobné údaje, príslušnej miestnej advokátskej komore, Komore súdnych vykonávateľov (exekútorov) alebo, ak je to možné, príslušnému súdu.*

Posledná aktualizácia: 07/01/2016

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.